

Zespół Szkół Mechanicznych Elektrycznych i Elektronicznych

im. prof. Sylwestra Kaliskiego
w Toruniu

PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA Biologia

Cele edukacyjne przedmiotu

- I. Poszukiwanie, wykorzystanie i tworzenie informacji.
Uczeń odbiera, analizuje i ocenia informacje pochodzące z różnych źródeł, ze szczególnym uwzględnieniem prasy, mediów i Internetu.
- II. Rozumowanie i argumentacja.
Uczeń interpretuje informacje i wyjaśnia zależności przyczynowo-skutkowe między faktami, formułuje wnioski, ocenia i wyraża opinie na temat omawianych zagadnień współczesnej biologii, zagadnień ekologicznych i środowiskowych.
- III. Postawa wobec przyrody i środowiska.
Uczeń rozumie znaczenie i konieczność ochrony przyrody; prezentuje postawę szacunku wobec siebie i wszystkich istot żywych; opisuje postawę i zachowanie człowieka odpowiedzialnie korzystającego z dóbr przyrody

Podstawa programowa

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy

Podręcznik

„Biologia na czasie” E. Bonar, W. Krzeszowiec-Jeleń, S. Czachorowski, zakres podstawowy,
Wydawnictwo Nowa Era, MEN 450/2012

Obszary oceniania

- wiadomości
- umiejętności
- postawa-aktywność, systematyczność
- samodzielnie opracowany materiał poszerzający wiadomości

Formy pracy podlegające ocenie

- prace pisemne: prace klasowe, sprawdziany, kartkówki, testy
- wypowiedzi na określony temat
- zadania domowe
- prace dodatkowe

Przedmiotowe Zasady Oceniania z Biologii są zgodne z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania. Nauczyciele na początku każdego roku szkolnego informują uczniów oraz ich rodziców (prawnych opiekunów) o:

1. wymaganiach edukacyjnych niezbędnych do uzyskania cząstkowych oraz śródrocznych/ rocznych ocen klasyfikacyjnych z zajęć edukacyjnych, wynikających z realizowanego przez siebie programu nauczania;
2. sposobach sprawdzania osiągnięć edukacyjnych uczniów;
3. warunkach i trybie uzyskania oceny wyższej niż przewidywana rocznej/śródrocznej oceny klasyfikacyjnej z zajęć edukacyjnych;
4. uczniowie zostają poinformowani o zasadach oceniania z biologii na pierwszych zajęciach z przedmiotu, a o ewentualnych poprawkach natychmiast po ich wprowadzeniu;

5. PZO jest aktualizowany co roku i zamieszczony na szkolnej stronie internetowej do 15 września danego roku szkolnego.

Uczeń ma prawo:

1. Wypowiadać na lekcji opinie i sądy na omawiany aktualnie temat.
2. Oczekiwać od nauczyciela uzupełnienia wiadomości i wsparcia w kształtowaniu umiejętności, które chce osiąść.
3. Jeden raz w półroczu być nieprzygotowanym do zajęć. Każde następne nieprzygotowanie skutkuje oceną niedostateczną.
4. Poprawiać każdą pracę klasową i sprawdzian wagi 3 w ciągu miesiąca od dnia oddania ocenionej pracy, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
5. Poprawić każdą uzyskaną ocenę ze sprawdzianu z działu i uzyskać każdą ocenę wyższą od dotychczas otrzymanej.
6. Być ocenianym za pracę na lekcji.
7. Prosić nauczyciela o wyjaśnienie problemów niezrozumiałych.
8. Oczekiwać od nauczyciela wypełniania przez niego zasad kontraktu.
9. Być nieprzygotowanym do lekcji po dłuższej chorobie potwierdzonej zwolnieniem lekarskim.

Uczeń ma obowiązek:

1. Wypowiadać swoje opinie zgodnie z zasadami kultury, nie raniąc uczuć innych.
2. Współpracować z innymi uczniami w przypadku pracy w grupach, porozumiewając się w kulturalny sposób.
3. Wysłuchiwać opinii innych.
4. Nie przeszkadzać na lekcji i wypełniać polecenia nauczyciela.
5. W terminie uzgodnionym przez nauczyciela uzupełnić braki wynikające z nieobecności spowodowanej dłuższą chorobą.
6. Wypełniać obowiązki ucznia:
 - Przygotowywać się do lekcji.
 - Pracować na lekcji. W przeciwnym razie może otrzymać ocenę niedostateczną.
 - Zapisać cele lekcji podane przez nauczyciela na początku zajęć.
 - Wykonywać zadania domowe. Za ich brak otrzymuje ocenę niedostateczną.
 - Systematycznie i starannie prowadzić zeszyt przedmiotowy. Przy ocenie brana jest pod uwagę zawartość merytoryczna i estetyka.
 - Uczeń zobowiązany jest do napisania wszystkich sprawdzianów, testów sprawdzających. W przypadku, gdy w wyznaczonym terminie uczeń nie napisze sprawdzianu, testu nauczyciel ma prawo wystawić ocenę niedostateczną.
7. Pisać kartkówki i odpowiadać z bieżących wiadomości. W przypadku nieobecności na kartkówce zapowiedzianej uczeń jest zobowiązany do napisania jej w terminie uzgodnionym z nauczycielem.
8. Uczeń, który uzyskał śródroczną ocenę niedostateczną ma obowiązek do dnia 31 marca bieżącego roku szkolnego poprawić tę ocenę w terminie uzgodnionym przez nauczyciela.

Warunki poprawy sprawdzianu:

Każdy uczeń ma możliwość poprawy sprawdzianu, w wyznaczonym przez nauczyciela drugim terminie. Drugi termin obowiązuje również uczniów, którzy z różnych przyczyn nie mogli przystąpić do sprawdzianu w terminie pierwszym.

W przypadku, gdy uczeń zdecydował się powtórnie pisać sprawdzian, do dziennika wpisywana jest ocena z poprawy w dodatkowej rubryce z tą samą wagą co poprawiany sprawdzian.

Poprawa zaległego sprawdzianu sumującego, testu odbywa się w formie pisemnej z tego samego zakresu materiału, co w pierwszym terminie.

Uczeń nieobecny na sprawdzianie (nieobecność usprawiedliwiona zwolnieniem lekarskim lub usprawiedliwieniem od rodziców/opiekunów) zobowiązany jest zgłosić się do nauczyciela na pierwszej lekcji po powrocie do szkoły i ustalić termin zaliczenia sprawdzianu. Termin ten jest pierwszym terminem ucznia, stąd też może on poprawiać sprawdzian w terminie poprawkowym. Uczeń, którego nieobecność jest usprawiedliwiona, ma prawo do poprawy wszystkich zapowiedzianych sprawdzianów sumujących w danym półroczu, niezależnie od oceny. Uczeń, którego nieobecność pozostaje

nieusprawiedliwiona traci możliwość poprawy oceny ze sprawdzianu uzyskanej w pierwszym terminie poprawkowym. Nauczyciel wyznacza TYLKO JEDEN termin poprawy.

Nauczyciel ma prawo:

1. Wymagać od uczniów, aby realizowali postanowienia kontraktu.
2. Wymagać od uczniów, aby wypełniali swoje obowiązki, w przeciwnym wypadku wyciągać konsekwencje.
3. Odpytywać i przeprowadzać niezapowiedziane kartkówki, sprawdziany.
4. Bez zapowiedzi kontrolować zeszyt ucznia.
5. Przerwać prowadzenie lekcji i zadać przewidziany na nią materiał do samodzielnego opracowania w domu, a na następnej lekcji sprawdzić przygotowanie i ocenić je, jeżeli klasa uniemożliwi pracę.
6. Wyznaczyć treści obowiązkowe dla ucznia do zaliczenia.

Nauczyciel ma obowiązek:

1. Określić cele lekcji i podać je uczniom na początku zajęć.
2. Podać kryteria sukcesu przed sprawdzianem, pracą pisemną.
3. Zwrócić uwagę uczniów, co będzie brane pod uwagę przy ocenianiu (NaCoBeZu).
4. Formułować pytania kluczowe, które skłaniają uczniów do myślenia oraz pytania angażujące wszystkich uczniów w rozwiązywanie zadanego problemu.
5. Słuchać tego, co mówią (na temat) uczniowie, rozważać ich logicznie uzasadnione postulaty.
6. Wypełniać obowiązki kontraktu.
7. Oddawać prace w wyznaczonym terminie: testy, kartkówki, sprawdziany – zgodnie z WZO. Okres oddania sprawdzianów ulega wydłużeniu o liczbę dni wolnych od zajęć, jednak nie dłużej niż o tydzień.
8. Zapowiedzieć sprawdziany sumujące wiedzę z danego działu, testy diagnostyczne z tygodniowym wyprzedzeniem (pozostałe rodzaje prac pisemnych nie muszą być zapowiadane).
9. Ustalić termin poprawy tak, by nie kolidował on z planem ucznia.

Rodzaje aktywności ucznia na lekcjach biologii podlegające ocenie:

1. Prace pisemne:
 - testy sumujące z działu, prace klasowe, sprawdziany – waga 3;
 - kartkówki – waga 2.
2. Wypowiedzi ustne:
 - odpowiedź na pytania nauczyciela waga 2;
 - zabranie głosu na lekcji, (3 plusy – bdb) – aktywność – waga 1.
3. Zadania domowe – waga 1.
4. Samodzielne prezentacje – waga 2
5. Praca grupowa i prezentacja wyników (w zależności od stopnia trudności; nauczyciel określa wagę przed wyznaczeniem zad.) - waga 1 lub 2.
6. Samoocena lub ocena koleżeńska na podstawie podanych kryteriów – waga 1.
7. Projekty edukacyjne np. wykonanie plakatu, nakręcenie fragm. filmu, prezentacje multimedialne, aktywny udział w projekcie – ocena sumująca wagi 2. Zastosowanie oceny kształtującej poprzez przekazanie uczniowi w formie ustnej informacji zwrotnej – docenienie dobrych elementów, wskazanie co wymaga poprawy i w jaki sposób.
8. Udział w konkursach i olimpiadach – waga 2 (ocena w zależności od osiągnięć ucznia).
9. Ocenę celującą uczeń może otrzymać, gdy spełni kryterium procentowe z prac pisemnych, za zdobycie wysokiego wyniku w olimpiadach i konkursach na szczeblu wyższym niż szkolny.
10. Ocena ucznia może ulec podwyższeniu, gdy dodatkowo bierze on udział w życiu kulturalnym szkoły, ze szczególnym uwzględnieniem działań proekologicznych lub prozdrowotnych. Uczeń otrzymuje wówczas oceny: bardzo dobrą lub celującą wagi 2, które uwzględnione są podczas klasyfikacji śródrocznej i rocznej, pod warunkiem uzyskania przez ucznia średniej ważonej ocen z przedmiotu 2,0.

Ocenianie:

1. Przynajmniej na tydzień przed sprawdzianem nauczyciel podaje informacje o wymaganiach (podaje tzw. kryteria sukcesu) i odnotowuje sprawdzian/test w dzienniku lekcyjnym. Uczeń jest oceniany systematycznie i w półroczu musi napisać wszystkie sprawdziany. Sprawdzian trwa przynajmniej 20 min. W przypadku braku oceny ze sprawdzianu, gdy uczeń nie napisał pracy w wyznaczonym terminie wpisywana jest ocena niedostateczna.
Pytania oznaczone * pozwalają zdobyć dodatkowe punkty. Zadania te sprawdzane są jedynie wtedy, gdy uczeń uzyskał 100% punktów z pozostałych zadań.
Jeśli nauczyciel stwierdza niesamodzielność ucznia („ściągnięcie” od kolegów, korzystanie z telefonu kom., ściąg, podręcznika, itp.) podczas prac pisemnych może wystawić ocenę niedostateczną z !, która nie podlega poprawie.
 2. W ciągu roku uczeń klasy I może przygotować jedną prezentację multimedialną.
 3. Każdy uczeń zobowiązany jest pisać kartkówkę. Czas trwania kartkówki 10-15min. Ocena z kartkówki nie podlega poprawie.
 4. Odpowiedzi ustne obejmują pytania z trzech ostatnich tematów lekcji. Odpowiedź ustna nie jest przez nauczyciela zapowiadana i może wystąpić zarówno na początku, jak i pod koniec lekcji. Nauczyciel może zapytać o zagadnienia, które znajdują się w pracy domowej.
 5. Tzw. „plusy i minusy”. Plusy można uzyskać za: odczytanie zadania domowego, aktywny udział w lekcji, niewykorzystanie przysługującego w ciągu semestru nieprzygotowania. Minusy może otrzymać uczeń, który: nie udzielił odpowiedzi lub udzielił odpowiedzi błędnej z zakresu materiału realizowanego na bieżącej lekcji, uczeń podpowiadający uczniowi odpowiadającemu, nie posiadający zeszytu lub podręcznika.
 6. Zgłoszenie nieprzygotowania do lekcji następuje zawsze na początku lekcji poprzez zapisanie swojego numeru z dziennika na tablicy. Osoba, która bez wyraźnego powodu spóźnia się na lekcje, nie może zgłosić nieprzygotowania. Każdemu uczniowi przysługuje w każdym półroczu jedno „nieprzygotowanie”. Niewykorzystane „nieprzygotowanie” pod koniec semestru zamieniane jest na plus z aktywności. Zgłoszenie nieprzygotowania zwalnia od: braku pracy domowej, braku zeszytu, podręcznika, odpowiedzi ustnej, niezwalnia z aktywnego uczestnictwa w bieżącej lekcji, zapowiedzianej kartkówki lub sprawdzianu. Osoba, której numer w dzienniku odpowiada tzw. „szczęśliwemu numerkowi”, posiada przywileje osoby nieprzygotowanej.
 7. Na wniosek ucznia lub jego rodziców (prawnych opiekunów) sprawdzone i ocenione pisemne prace kontrolne oraz inna dokumentacja dotycząca oceniania ucznia jest udostępniana uczniowi na lekcji lub konsultacjach nauczyciela oraz rodzicom (prawnym opiekunom) w trakcie dyżuru nauczyciela. Poprawione i ocenione sprawdziany nauczyciel przechowuje do końca roku szkolnego.
 8. Uczeń powinien w każdym półroczu otrzymać oceny o minimum trzech różnych wagach.
 9. Oceny bieżące i klasyfikacyjne roczne i śródroczne ustala się w stopniach według następującej skali:
celujący – 6,
bardzo dobry – 5,
dobry – 4,
dostateczny – 3,
dopuszczający – 2,
niedostateczny – 1.
- W przypadku ocen częściowych dopuszczalne jest stosowanie plusów i minusów.
10. Przy ocenianiu sprawdzianów, testów i innych prac ustala się następujące progi procentowe:
celujący 100% + zadanie dodatkowe
bardzo dobry 95 -100%
dobry 75 – 94%
dostateczny 50-74%
dopuszczający 30-49%
niedostateczny 0-29%

11. Przy wystawianiu ocen śródrocznych i końcowych obowiązuje zgodny z Wewnątrzszkolnymi Zasadami Oceniania w ZSMEiE system wagowy:

Uzyskana średnia ważona przeliczana jest na ocenę roczną lub śródroczną wg tabeli 1

Tabela 1

Wartość średniej ważonej	Ocena wystawiona na podstawie uzyskanej średniej ważonej
$1 \leq S \leq 2,0$	NIEDOSTATECZNY
$1,8 \leq S \leq 2,8$	DOPUSZCZAJĄCY
$2,6 \leq S \leq 3,8$	DOSTATECZNY
$3,6 \leq S \leq 4,8$	DOBRY
$4,6 \leq S \leq 5,4$	BARDZO DOBRY
$5,2 \leq S \leq 6,0$	CELUJĄCY

I PÓŁROCZE:

Wyjaśnienie zasad wystawienia oceny za pracę ucznia w I półroczu i na koniec roku szkolnego na przykładach przedstawia tabela 2

Tabela 2

Ranga oceny	2	2	1	3	3	3	1	Uzyskana średnia	Ocena końcowa
	Odpowiedź	Kartkówka	Zadanie domowe	Sprawdzian 1	Sprawdzian 2	Poprawa sprawdzianu 2	aktywność		
Uczeń 1	3		3	2	1	3	4	2,38	dopuszczający
Uczeń 2		2	5	3	2		5	2,90	dostateczny

Oznacza to np. że ocena z pracy klasowej jest ważniejsza od oceny z pracy domowej. Aby obliczyć średnią mającą przełożenie na ocenę semestralną należy skorzystać ze wzoru:

Średnia ważona = (ranga1*ocena1+ranga2*ocena2+rana3*ocena3+...)/suma rang otrzymanych w semestrze ocen

Np.

uczeń 1 $[2*3+1*3+3*2+3*1+3*3+1*4] / 2+1+3+3+3+1 = 31/13 = 2,38$

uczeń 2 $[2*2+1*5+3*3+3*2+1*5] / 2+1+3+3+1 = 29/10 = 2,9$

następnie należy ustalić, jakiej ocenie szkolnej odpowiada uzyskana tym sposobem średnia (tabela 1)

OCENA KOŃCOWA: średnia ważona z I + II półrocze

Warunki ubiegania się o ocenę wyższą niż przewidywana

Uczeń może ubiegać się o wyższą niż przewidywana roczną ocenę klasyfikacyjną z zajęć edukacyjnych w następujących przypadkach:

- a) średnia jego ocen (wyliczona zgodnie z PZO) jest nie niższa niż:
 - 1,9 w przypadku ubiegania się o dopuszczający,
 - 2,50 w przypadku ubiegania się o dostateczny,
 - 3,50 w przypadku ubiegania się o dobry,
 - 4,50 w przypadku ubiegania się o bardzo dobry,
- b) frekwencja ucznia na danych zajęciach edukacyjnych wynosi nie mniej niż 85%,
- c) uczeń uczestniczył we wszystkich zapowiedzianych sprawdzianach wiadomości i umiejętności w pierwszym terminie pisania.

Przedmiotowe Zasady Oceniania opracowały i stosują:

Małgorzata Łopatko,
Sylwia Sajdłowska-Mochalska

